

„O historii transformacji. Dziedzictwo kulturowe pogranicza nad Odrą Środkową w dobie nowoczesności”

warsztaty polsko-niemieckie służące sieciowaniu i planowaniu projektów

14 września 2021 roku | Słubice | Collegium Polonicum

W ramach polsko-niemieckiego projektu „Mare, Pomerania, Confinium” Uniwersytet Europejski Viadrina zaprasza przedstawicielki i przedstawicieli instytucji edukacyjnych i naukowych, muzeów, archiwów, bibliotek, jak również niezależnych historyków/historyczki i aktywistów/aktywistki zajmujących się dziedzictwem kulturowym północnego regionu programu Interreg na warsztaty sieciujące do Słubic.

Trudno o lepiej pasujący do polsko-niemieckiego pogranicza temat nadrzędny naszego spotkania roboczego, posiadający jednocześnie znaczenie kluczowe, gdyż to właśnie różnorodne transformacje naszego środowiska naturalnego i kulturowego tworzą jasne ramy dla naszej teraźniejszości i przyszłości. W obliczu zachodzących obecnie błyskawicznych zmian, warto zastanowić się nad porównywalnymi procesami w przeszłości. Region przygraniczny ze swoimi stratami wojennymi i towarzyszącą im wymianą ludności może wnieść tutaj bardzo szczególny potencjał doświadczeń.

Mimo to dzisiejsze obszary przygraniczne w rejonie Odry Środkowej wykazują jeszcze znaczne **luki w badaniach i interpretacji historii**. A przy tym współczesne badania źródłowe i historiografia oferują przecież ogromny potencjał dla produktywnego rozwoju społeczności lokalnych wzdłuż dzisiejszej linii granicznej. Nawet pobieżne spojrzenie na mapy historyczne przypomina nam, jak nieostre – a mimo to stabilne – były stosunki polityczne w naszym regionie przygranicznym aż do końca ery nowożytnej. Bliższe spojrzenie ujawnia istniejącą aż do I wojny światowej heterogeniczność języka, religii i relacji stanowych, które były negocjowane przez pokolenia.

Szczególnie interesujące i dramatyczne wydają się **konsekwencje obu wojen światowych**: pojawia się tu całe spektrum zagadnień, z których migracje, diaspora, przebudowa porządków społecznych oraz stosunek do przestrzeni i materii to tylko najważniejsze wartości orientacyjne. Można przyjąć, że wszystkie te aspekty silnie ukształtowały społeczeństwa całego obszaru pogranicza od 1945 roku w obu państwach – Polsce i Niemczech. Dokładne zbadanie łączących i dzielących doświadczeń po obu stronach może przyczynić się do wychodzącego poza stereotypy lepszego wzajemnego zrozumienia i swobodniejszej komunikacji.

Obecnie szczególną uwagę przykuwa historia **transformacji ostatnich 30 lat**. Chcielibyśmy wprowadzić do tego dyskursu perspektywę instytucji zajmujących się w różny sposób dziedzictwem kulturowym regionu po obu stronach Odry. Jaka jest nasza historia transformacji i co oznacza ona dla teraźniejszości i przyszłości? Chcemy przy tym przyglądać się zarówno prezentowanym narracjom (w muzeach, projektach, publikacjach), jak i zmianom strukturalnym w instytucjach (bibliotekach, archiwach, muzeach, stowarzyszeniach, niezależnym środowisku działaczy i działaczek zajmujących się dziedzictwem).

Kolejny impuls postrzegamy w zajmowaniu się wszechobecnym dziś tematem **cyfryzacji**. Posiada ona ogromny potencjał w muzeach, archiwach, bibliotekach, w edukacji szkolnej i pozaszkolnej. Wspólnie chcielibyśmy szukać połączeń między przestrzeniami analogowymi i cyfrowymi, które można dobrze realizować w praktyce, i zbierać pomysły.

We wsi w województwie Lubuskim w latach 2000-tych.

zdjęcie: Magdalena Abraham-Diefenbach

W ramach jednodniowego wydarzenia chcielibyśmy jednak również wypracować **nowe pomysły dla polsko-niemieckiej sieci współpracy w dziedzinie historii regionalnej**. Ważne są tu nie tylko aspekty historiografii akademickiej. Chodzi raczej o infrastrukturę mającą znaczenie dla historii kultury po obu stronach granicy. Znacząca jest również wiedza instytucji, które posiadają już bogate doświadczenie w gromadzeniu i udostępnianiu dóbr kultury oraz w kontaktach z zainteresowanymi odbiorcami.

Mare
Pomerania
Confinium

Interreg
Mecklenburg-Vorpommern/Brandenburg/Polska

O historii transformacji. Dziedzictwo kulturowe pogranicza nad Odrą Środkową w dobie nowoczesności.

warsztaty polsko-niemieckie służące sieciowaniu i planowaniu projektów

14 września 2021 roku | Słubice | Collegium Polonicum

10:00 – 10:15

powitanie: prof. dr Paul Zalewski

10:15 – 11:00

Ramy

Koncepcja sąsiedztwa Polska-Brandenburgia

Ellen Kray, przedstawicielstwo rządu krajowego Brandenburgii

Transformacja – nowa narracja o jedności Niemiec?

dr Susann Worschech

„Między Brandenburgią Wschodnią, Nową Marchią a Ziemią Lubuską“ – transformacja z obu stron Odry

dr Magdalena Abraham-Diefenbach

11:00 – 11:30

Runda zapoznawcza – Targi projektów wraz z przerwą na kawę

- instytucja – każda organizacja prezentuje się na przygotowanych plakatach
- pomysły na projekty – przygotowane plakaty odnośnie nowych pomysłów na projekty i poszukiwanie partnerstw

11:30 – 13:00

Impulsy: tematy i epoki

prowadzenie: prof. Paul Zalewski

Nowa Marchia jako temat. Zbiory regionalne i projekty w Bibliotece Wojewódzkiej w Gorzowie Wielkopolskim, **Grażyna Kostkiewicz-Górska, kierownik Działu zbiorów regionalnych Biblioteki Wojewódzkiej w Gorzowie**

Migracja w XIX i XX wieku w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, dr Anitta Maksymowicz, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra

Historia Żydów w regionie w Muzeum Miejskim w Schwedt/Oder i polsko-niemiecka sieć kontaktów, Anke Grodon, dyrektor Muzeum Schwedt

13:00 – 14:00

przerwa obiadowa

14:00 – 15:30

Impulsy: formaty

prowadzenie: dr Magdalena Abraham-Diefenbach

Wymiana uczniów i młodzieży oraz edukacja dorosłych w kontekście tematów

Warsztaty odbywają się w ramach projektu : „Morze – Pomorze – Pogranicze – miejscem polsko-niemieckiego dialogu. Transgraniczna sieć współpracy w nauce i edukacji historycznej Nadodrza i strefy bałtyckiej.” Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). <http://mare.usz.edu.pl/de/>

Mare
Pomerania
Confinium

Interreg

Mecklenburg-Vorpommern/Brandenburg/Polonia

EUROPEAN UNION

historycznych w regionie, **Stephan Felsberg, Zamek Trebnitz Centrum Edukacji i Spotkań**

Zabezpieczenie ruiny. Zamek Joannitów i Centrum Spotkań i Historii w Słońsku, **Dominika Piotrowska-Kuipers**, kustosz Muzeum Martyrologii w dawnym obozie koncentracyjnym w Sonnenburgu

Teraźniejszość i przyszłość w muzeum regionalnym, **prof. Steffen Schuhmann, Wyższa Szkoła Artystyczna w Berlinie Weißensee & museum oder spree w Beeskow**

Wspólne myślenie cyfrowe i analogowe, **dr hab. Marcus Ventzke, Institut für digitales Lernen (Instytut edukacji cyfrowej)**

15:30 – 16:00

przerwa na kawę

16:00 – 17:30

grupy robocze: styki, synergie i aktualne potrzeby

Grupa 1:

Rozwój krajobrazu kulturowego regionu nadodrzańskiego i jego znaczenie dla dzisiejszej tożsamości regionalnej (**dr Tim Müller, Muzeum Viadrina**)

Grupa 2:

Czego uczymy się z piękności i ciągłości współczesnej historii Europy nad Odrą - priorytety tematyczne oraz instytucje w Polsce i Niemczech

Grupa 3:

Przemiany instytucji kultury w kontekście lokalnym i regionalnym – podobieństwa i różnica w Niemczech i w Polsce

Grupa 4:

Cyfrowe upowszechnianie historii: istotne wyróżniki, potrzeby, możliwości i warunki wstępne (**dr hab. Marcus Venzke, Instytut edukacji cyfrowej**)

17:30 – 18:00

Ewaluacja i zakończenie

18:00 – 19:30

wspólna kolacja

Planowana ilość uczestników: do 50 osób z Polski i Niemiec. Języki: polski i niemiecki. Warsztaty tłumaczone będą symultanicznie. Udział jest bezpłatny.

Prosimy o wiążące zgłoszenie do dnia **5 września 2021 r.** Proszę wpisać swoje imię i nazwisko oraz nazwę instytucji:

<https://warsztaty-historia-regionu-14-9-2021.konfeo.com>

kontakt:

dr Magdalena Abraham-Diefenbach

abraham-diefenbach@europa-uni.de

Warsztaty odbywają się w ramach projektu : „Morze – Pomorze – Pogranicze – miejscem polsko-niemieckiego dialogu. Transgraniczna sieć współpracy w nauce i edukacji historycznej Nadodrza i strefy bałtyckiej.” Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). <http://mare.usz.edu.pl/de/>